

CODI: 106451?

CRÈDITS: 6 ECTS

CARÀCTER: Formació Optativa

MATÈRIA: Context i Desenvolupament en Àmbits Específics

ASSIGNATURA: Pràctiques de la matèria II

CURS: 4t curs

SEMESTRE: 2n semestre

DOCENT: Laia Arqueros Claramunt

CURS ACADÈMIC: 2026-2027

CONTINGUTS DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per vuit assignatures optatives de caràcter pràctic. En ella es treballaran processos i coneixements com la manipulació de l'espai en el seu vessant funcional i lúdic; la innovació en el disseny i l'evolució en l'ús dels objectes; la generació de missatges des de la complexitat i transversalitat dels mitjans de comunicació visual contemporanis; la producció d'imatges des de l'extraterritorialitat de la narrativa visual; la creació des de la contemporaneïtat de les tècniques tradicionals i l'elaboració de continguts propis de les pràctiques artístiques contemporànies.

ASSIGNATURES DE LA MATÈRIA

PRÀCTIQUES DE LA MATÈRIA 1

PRÀCTIQUES ARTÍSTIQUES 1

PRÀCTIQUES DE COMUNICACIÓ I NARRACIÓ VISUAL 1

PRÀCTIQUES DEL DISSENY 1

PRÀCTIQUES DE LA MATÈRIA 2

PRÀCTIQUES ARTÍSTIQUES 2

PRÀCTIQUES DE COMUNICACIÓ I NARRACIÓ VISUAL 2

PRÀCTIQUES DEL DISSENY 2.

DESCRIPCIÓ DE L'ASSIGNATURA: PRÀCTIQUES DE LA MATÈRIA 2

L'assignatura Pràctiques de la Matèria 2 és de caràcter optatiu i forma part de la matèria Context i desenvolupament en àmbits específics del segon semestre de quart curs. Es concep com l'espai de profundització i cura per a la maduració del recorregut projectual, on es completen i consoliden els coneixements conceptuals, metodològics, formals i procedimentals necessaris per al desenvolupament d'un pensament crític i d'un llenguatge creatiu personal i conscient, fonamentals per sostenir i acompanyar la pràctica.

S'entén l'assignatura com un espai d'investigació i assaig de propostes individuals o col·lectives vinculades a l'àmbit de les Arts Aplicades i les seves confluències amb altres pràctiques expandides. S'aborda el treball entenent la creació com un procés de mediació i diàleg agencial. L'objectiu és entendre els llenguatges i les formes de fer com a elements centrals del pensament material.

Dins la complexitat de les pràctiques contemporànies, el taller fomenta l'encreuament de disciplines. Així, els processos materials propis de l'ofici (tèxtil, joieria, ceràmica i vidre) conflueixen de manera natural amb les perspectives i procediments híbrids de l'art, la narració visual i els dissenys. Totes aquestes pràctiques s'exerceixen i dialoguen sota una mateixa intel·ligència material i atenció tècnica.

La finalitat de l'assignatura és acompanyar l'alumnat perquè apliqui aquesta maduresa en una concreció formal acurada i sensible a la matèria, preparant les seves propostes per ser compartides i socialitzades, i respectant els processos i els temps propis de l'ofici.

OBJECTIUS ASSIGNATURA

1. **Consolidar** un posicionament ètic i transdisciplinari ferm per fonamentar i sostenir la resolució de la pràctica creativa davant els dilemes contemporanis.
2. **Aplicar** la mirada crítica de gènere, la inclusió i els criteris de sostenibilitat (tant en la gestió conscient dels recursos materials com en l'ètica de les cures) en la producció intensiva al taller i la materialització del coneixement.
3. **Estructurar** i aplicar un marc teòric i referencial sòlid, establint la investigació de genealogies culturals com a pilar fonamental per argumentar la resolució del projecte.
4. **Articular** relats crítics madurs que vinculin la tecnologia amb la cultura material i les pràctiques expandides de les Arts Aplicades.
5. **Aplicar** la lògica artesana i el diàleg material, entesos com a mètodes d'investigació, per a la maduració i concreció formal del projecte.
6. **Desenvolupar** l'autonomia en la presa de decisions materials i formals per assolir una resolució madura i compromesa del projecte.
7. **Mantenir** i potenciar dinàmiques de suport mutu i coavaluació durant la fase de producció intensiva al taller, afavorint l'aprenentatge col·lectiu i l'autonomia.
8. **Consolidar** un llenguatge propi i madur a través de la formalització visual, objectual, editorial i l'escriptura crítica.
9. **Articular** la proposta projectual integrant la comunicació oral, material i conceptual, aplicant els recursos propis de les arts de la matèria i les seves pràctiques expandides com a eines actives per a la traducció, la materialització resolutiva i la mediació compartida del procés.
10. **Assolir** un alt grau d'atenció tècnica i cura en l'ús de materials i eines, reconeixent la matèria com un agent actiu fonamental per a una resolució formal acurada i sensible.

CONTINGUTS

Donat el caràcter teoricopràctic de l'assignatura, aquesta s'estructura en forma de blocs per a la realització d'un exercici de RECERCA pràctica transversal, vinculat als interessos personals de l'alumnat (estigui relacionat o no amb el TFG), on els continguts teòrics i referencials es vinculen orgànicament amb el desenvolupament d'una proposta projectual situada. El programa es divideix en quatre blocs o eixos temàtics que articulen les fases de preproducció i producció d'aquest procés. En aquests blocs s'exposaran conceptes i referents lligats a noves perspectives en el món de les arts i els dissenys, aplicats en treballs pràctics que permetran a l'alumnat una reflexió pròpia sobre les relacions establertes entre IDENTITAT, COMUNICACIÓ, MATERIALITZACIÓ i EXPOSICIÓ/MEDIACIÓ.

METODOLOGIA

En ser una assignatura de taller amb una eminent càrrega pràctica, orientada sota el model d'investigació basada en la pràctica, la metodologia s'estructura en dues grans fases de treball que acompanyen l'alumnat en el desenvolupament del seu projecte:

Fase de preproducció i detonants: A les sessions inicials s'introdueixen temes de debat i eines metodològiques a través de *pràctiques detonants* (exercicis introductoris breus). Aquestes pràctiques obliguen a assajar resolucions ràpides sobre la identitat, la matèria o la comunicació del projecte abans de tancar-lo.

Fase de producció intensiva i formalització: Un cop definit l'autoencàrrec, el pes metodològic es trasllada a la producció continuada.

En ambdues fases, les sessions combinen la producció en aula i tallers específics amb seminaris de revisió crítica i lliuraments parcials. Es posa especial èmfasi en la traçabilitat del procés, fomentant l'autoavaluació i el suport mutu a través de sessions d'anàlisi grupal sobre l'evolució dels treballs.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació total: 150 h

Hores activitats dirigides: 60 h (40%)

Hores activitats supervisades: 12 h (8%)

Hores aprenentatge autònom: 78 h (52%)

Hores activitats d'avaluació: (Integrades dins les hores lectives dirigides i supervisades)

Activitat dirigida: Presentació i discussió de continguts teòrics, referents, casos d'estudi i/o presentacions de professionals convidats.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva, exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: A l'inici de cada sessió, la docent farà una descripció del marc teòric a desenvolupar, acompanyada de l'enunciat o pràctica detonant corresponent. S'hi inclouran sessions d'introducció a les temàtiques proposades (referencials, tècniques o pràctiques) per facilitar la plena integració dels coneixements necessaris per al desenvolupament de la recerca de l'alumnat.

Activitat supervisada: Seguiment de l'evolució del projecte per part de la docent. Discussió i posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització de cada projecte mitjançant el diàleg constant. Atenció i seguiment personalitzat de l'evolució dels treballs que garanteix resoldre dubtes metodològics i tècnics propis de cada disciplina.

Descripció: Durant les hores de treball a l'aula es guiarà l'alumnat mitjançant tutories per donar suport en el compliment dels requisits exigits per al tancament del projecte. Es plantejaran dinàmiques de treball en grups reduïts per proposar qüestions, generació d'idees, anàlisi de referents i lectures creuades que fomentin l'escolta activa.

Activitat autònoma: Cerca de documentació (fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents). Lectura de textos i treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, lectura comprensiva d'elements formals/matèrics i experimentació directa i assaig.

Descripció: L'alumnat haurà de desenvolupar el treball teòric i pràctic proposat de forma autònoma, per tal de completar els projectes iniciats a classe. Aquest treball implica el registre sistemàtic i continuat del procés a través del Quadern de Camp, sent avaluat posteriorment en les sessions supervisades.

Activitat d'avaluació: Presentacions dels exercicis i dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió crítica, individual o en grup, de l'evolució i dels resultats del projecte.

Descripció: Tutories individuals o reflexions en grup sobre el resultat general de l'assignatura en l'última fase d'aquesta. Presentacions orals argumentada, proves de procés i presentació física i espacial del treball pràctic realitzat mitjançant dispositius públics de lectura compartida.

SISTEMA D'AVALUACIÓ DE L'ASSIGNATURA

L'assignatura és presencial i es prendrà nota de l'assistència (80%). L'assignatura treballa amb avaluació contínua i no contempla la possibilitat d'un lliurament únic a final de curs. Els criteris generals d'avaluació seran els següents:

1. Coherència amb els objectius plantejats a l'inici, tant generals com específics i el compliment d'ells en la proposta final.
2. Rigor en la planificació de temps i coherència en el seguiment de la planificació. Autonomia.
3. Coherència interna del projecte en les relacions concepte - procés.
4. Claredat, qualitat i coherència en la comunicació i presentació del projecte.

Activitats d'avaluació i percentatges:

40% Bloc Recerca Preproducció (Avaluació de l'exposició i realització d'exercicis detonants): S'avalua la consciència metodològica i la coherència interna del projecte en la relació concepte-procés. Es valorarà la claredat en el posicionament ètic i teòric, així com la intel·ligència material aplicada durant les fases d'assaig previ a la formalització. Aquest percentatge es divideix equitativament en la realització i exposició dels quatre eixos pràctics:

10% Identitat i posicionament: Claredat en el marc teòric, praxi situada i plantejament inicial des d'una perspectiva ètica i inclusiva.

10% Comunicació: Coherència i rigor en la transferència visual i conceptual de les idees i processos.

10% Materialització: Rigor i coherència en la planificació tècnica i material de la proposta, valorant-ne la viabilitat i la solidesa del compromís productiu establert per a la fase següent

10% Exposició / Mediació: Adequació dels relats i la presentació espacial per a l'argumentació pública.

(Resultats d'aprenentatge avaluats: KA (KM36), KA (KM37), SA (SM32))

50% Bloc de Recerca Producció (Avaluació contínua a través del seguiment del procés de producció i aprenentatge): S'avalua el rigor en la producció, la capacitat de tancament i formalització del projecte, la consolidació d'un llenguatge propi i l'alta autonomia en la presa de decisions materials al taller. Es valorarà la traçabilitat argumentada d'aquesta execució a través de l'ús continuat del Quadern de Camp.

(Resultats d'aprenentatge avaluats: KA (KM35), SA (SM31), CA (CM28))

Habitar l'aula 5%: Actitud, participació i compromís amb la comunitat d'aprenentatge: Implicació activa a l'aula-taller, respecte pels espais comuns i foment de dinàmiques de suport mutu. (Resultats d'aprenentatge avaluats: KA (KM36), SA (SM32))

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i altres activitats col·lectives 5%: S'avalua la participació i l'argumentació oral del projecte en els dispositius públics de lectura compartida proposats a l'aula. (Resultats d'aprenentatge avaluats: CA (CM29))

REVALUACIÓ

En cas d'avaluació insuficient, l'alumnat optarà a la reavaluació d'un o diversos dels seus treballs sempre que compleixi amb els requisits següents:

- Haver complert amb un 80% d'assistència a classe.
- Haver realitzat el seguiment obligatori per part de l'equip docent.
- Haver complert amb el termini de lliurament establert dels treballs.

La nota de reavaluació no serà mai superior a 5 (Suficient o aprovat).

En cas que l'alumnat tingui algun tipus de complicació personal, laboral o acadèmica que li impedeixi de seguir el transcurs de l'assignatura, haurà de comunicar-ho a l'equip docent, al tutor/a, o, en última instància, a la coordinació pedagògica del Grau, per poder trobar una solució a temps. En cap cas s'acceptaran justificacions o peticions de flexibilitat a final de curs.

RESULTATS D'APRENTATGE DEL TÍTOL

Coneixements:

KT01: Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les seves diverses manifestacions

KT03: Identificar els elements que són comuns i els específics en els diferents llenguatges creatius

KT06: Relacionar l'experiència singular de l'estudiant amb la realitat global contemporània en la presa de posició respecte al projecte propi

Habilitats:

ST02: Aplicar les metodologies creatives pròpies de la titulació (que es basen en els elements que les diferents disciplines històriques tenen en comú) als projectes en art i disseny

ST07: Treballar en projectes d'art i disseny de manera cooperativa i integrada en equips de composició heterogènia

Competències:

CT02: Resoldre encàrrecs concrets externs en l'àmbit creatiu amb coneixements, tècniques i metodologies transdisciplinars

CT03: Aplicar, en els projectes creatius conceptes de sostenibilitat, d'equitat de gènere, d'inclusió i de cerca del bé comú d'acord amb la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

RESULTATS D'APRENTATGE DE LA MATÈRIA

Coneixements:

KM35: Identificar la metodologia adequada per a la tipologia de projecte en cada àmbit aplicant els diferents mètodes de treball i desenvolupament del projecte

KM36: Reconèixer l'àmbit creatiu específic i la seva relació amb l'àmbit professional al llarg dels projectes creatius realitzats en les diferents assignatures optatives

KM37: Seleccionar les eines i recursos per a la comunicació dels àmbits específics en la materialització del projecte propi

Habilitats:

SM31: Planificar el desenvolupament de projectes tant en el marc de treball professional autònom com en l'àmbit de l'empresa o institucions públiques

SM32: Produir projectes complexos dialogant amb professionals d'altres àmbits gestionant coneixements propis d'altres disciplines de manera resolutiva

Competències:

CM28: Aplicar de manera autònoma els diferents mètodes de recerca per al desenvolupament de projectes de disseny o artístics de manera específica o transversal

CM29: Relacionar correctament les idees i transmetre-les amb eficàcia i creativitat utilitzant el mitjà adequat a cada situació comunicativa

RESULTATS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

KA - Aplicar la lògica artesana i el diàleg material per a la maduració de propostes de recerca basades en la pràctica. (KM35)

KA - Reconèixer la pràctica creativa des d'un posicionament ètic, inclusiu, amb perspectiva de gènere i criteris de sostenibilitat, per operar de forma situada i responsable en el context contemporani. (KM36)

KA - Seleccionar les eines i recursos propis de les arts de la matèria i les seves pràctiques expandides per a la traducció, concreció i comunicació del projecte. (KM37)

SA - Planificar les fases del projecte integrant la consciència metodològica, la gestió de la incertesa i el respecte pels temps propis de l'ofici. (SM31)

SA - Materialitzar projectes des de l'atenció tècnica i el diàleg amb la matèria com a agent actiu, fomentant dinàmiques de cura i treball col·laboratiu al taller. (SM32)

CA - Aplicar de manera autònoma mètodes de recerca per establir un marc teòric sòlid i consolidar un llenguatge creatiu personal i conscient (visual, objectual, editorial). (CM28)

CA - Articular i transmetre la proposta integrant la comunicació oral, material i conceptual, generant relats acurats i adequats per a la lectura compartida i la mediació del procés. (CM29)

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega durant aproximadament 15 sessions de treball al aula i tallers i 2 sessions de lliurament i avaluació.

Els continguts que es tracten es distribuïran de la manera següent:

SESSIÓ 1

Presentació de l'assignatura.

Exercici introductori / pràctica detonant 00: **Identitat i posicionament.**

Recerca: Preproducció.

Espai: Aula / tallers.

SESSIÓ 2

Exercici introductori / pràctica detonant 01: **Comunicació.**

Recerca: Preproducció.

Espai: Aula / tallers.

SESSIÓ 3

Exercici introductori / pràctica detonant 02: **Comunicació.**

Recerca: Preproducció.

Espai: Aula / tallers.

SESSIÓ 4

Exercici introductori / pràctica detonant 03: **Materialització.**

Recerca: Preproducció.

Espai: Aula / tallers.

SESSIÓ 5

Exercici introductori / pràctica detonant 04: **Exposició / Mediació.**

Recerca: Preproducció.

Espai: Aula / tallers.

SESSIÓ 6

Recerca: Inici de la producció (Definició de l'autoencàrrec / resolució material).

Espai: Aula / tallers.

SESSIÓ 7

Recerca: Producció.

Espai: Aula / tallers.

SESSIÓ 8

Lliurament parcial (Revisió crítica de l'evolució del projecte).

Espai: Aula / taller.

SESSIONS 9, 10, 11, 12 i 13

Recerca: Producció intensiva i tutorització.

Espai: Tallers específics.

SESSIÓ 14

Recerca: Postproducció i resolució formal.

Espai: Tallers específics.

SESSIÓ 15

Lliuraments finals.

Espai: Aula / espais expositius.

SESSIÓ 16

Tancament a l'aula / Avaluació i retorn col·lectiu.

Espai: Aula.

SESSIÓ 17

Reavaluació.

BIBLIOGRAFIA

AICHER, Otl. *El mundo como proyecto*. GG Diseño. Barcelona, 1994.

- AZÚA, Martín. *Del producte a l'objecte. Per una revalorització de l'entorn material*. Temes de Disseny vol.27, Elisava, 2011.
- BAUDRILLARD, Jean. *El sistema de los objetos*. Siglo XXI, Mèxic, 1997.
- BAUMAN, Zygmunt. *Vida Líquida*. Paidós, 2005.
- SENNETT, Richard. *El artesano*. Anagrama, 2009.
- SUDJIC, Deyan. *El lenguaje de las cosas*. Turner Publicaciones, 2009.
- ARIAS, B. Blandito blandito: ¿Qué le hacemos les feministas al arte?. Cielo Santo, 2025.
- BARAD, K. Cuestión de materia. Holobionte, 2023.
- BENNETT, J. Materia vibrante: Una ecología política de las cosas. Traducció de M. Giovenale. Caja Negra Editora, 2022.
- BOSERMAN, C. Dibujo en contexto: Otros laboratorios, pequeñas cocinas y un rebaño. Tesis doctoral. Universitat de Vic–Universitat Central de Catalunya / BAU, 2021.
- ESPEJO AYCA, E. Yanak uywaña. La crianza mutua de las artes. PCP, 2022.
- RASCH, M., GIJSEN, J. i STAAL, H. (eds.). Hands on research for artists, designers & educators. Set Margins' Publications, 2024.
- TRIPALDI, L. Mentes paralelas: descubrir la inteligencia de los materiales. Traducció de F. Venturi. Buenos Aires: Caja Negra, 2023.